

ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Број: 118-0-Рев-06-001 157
Бања Лука, 09.4.2008. године

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Петра Бајића као предсједника вијећа, Стаке Гојковић и Виоланде Шубарић као чланова вијећа, у правној ствари тужиоца ДОО Т.Г. из Г., кога заступа пуномоћник О.Р., адвокат из Н., против туженог ЗДП РИТЕ Г. из Г., кога зступа пуномоћник Н.Р., адвокат из Т., ради накнаде штете, в.с. 220.291,00, одлучујући о ревизији тужиоца против пресуде Окружног суда у Требињу број 015-0-Пж-06-000 018 од 24.8.2006. године, на сједници одржаној 09.4.2008. године, донио је

ПРЕСУДУ

Ревизија се одбија.

Образложење

Првостепеном пресудом Основног суда у Требињу број Пс-81/05 од 27.02.2006. године, одбијен је као неоснован тужбени захтјев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да му на име накнаде штете плати 220.291,00 КМ са законском затезном каматом почев од 24.5.2005. године као дана подношења тужбе, до исплате, те тужилац обавезан да туженом надокнади трошкове парничног поступка у износу од 6.135,00 КМ.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Требињу број 015-0-Пж-06-000 018 од 24.8.2006. године, жалба тужиоца је одбијена и првостепена пресуда потврђена.

Благовремено изјављеном ревизијом тужилац побија другостепену пресуду због повреде одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права и предлаже да се оспорена пресуда укине и предмет врати другостепеном суду на поновно суђење.

У одговору на ревизију тужени је оспорио наводе ревидента и предложио да се ревизија одбије као неоснована.

Ревизија није основана.

У овој парници тужилац захтјева да му тужени надокнади штету коју је претрпио услјед тога што је тужени, иако је он по јавном огласу од 06.12.2004. године изабран за најповољнијег понуђача на лот 4 и лот 5, избјегао са њим закључити уговор.

Према утврђеном чињеничном стању, које међу парничним странкама није ни спорно, тужени је 06.12.2004. године расписао јавни оглас за прикупљање понуда јавним надметањем за текуће одржавање Т. Г. у току 2005. године, на који се тужилац пријавио. По приговору тужиоца на избор најповољнијег понуђача по овом тендеру, Одбор ... туженог обавјестио је тужиоца одговором на приговор од 28.02.2005. године да је утврдио неправилности у поступку извјештаја техничке комисије за лот 4 и лот 5 и да је поновним бодовањем и рангирањем понуђача констатовао да тужилац има највећи број бодова као понуђач за лот 4 и лот 5. Налазећи да тужилац због недостатка људских ресурса истовремено не може обављати послове на лоту 4 и лот 5, да је методом веће вриједности лота изабран као најповољнији понуђач на лоту 5 чија је вриједност 172.368 КМ, а да се послови на лоту 4 додјељују Т.1 Г. Дана 18.4.2005. године, тужени је писменим путем обавјестио тужиоца да је одлуком број 1448 од 18.4.2005. године поништио поступак избора најповољнијег понуђача за извођење радова на одржавању и руковању системом отпреме шљаке и пепела – лот 5 по тендерском документу од 06.12.2004. године, те да ће тендерски поступак бити обновљен.

Полазећи од чињенице да парничне странке нису закључиле уговор у писменој форми у складу са условима из понуде, те да је тужени у тексту јавног огласа за прикупљање понуда назначио да као наручилац радова задржава право да поништи јавно надметање или било који лот из тендерског документа, те да одбаци све понуде у било које вријеме прије потписивања уговора, нижестепени судови су закључили да обавјештење туженог упућено тужиоцу као најповољнијем понуђачу не представља извор облигације, па да се у конкретном случају не могу примјенити одредбе члана 154. и 266. ЗОО. По оцјени другостепеног суда, уколико тужилац свој захтјев заснива на инситуту измакле користи, онда је био дужан доказати у чему се састоји штетникова радња или пропуштање и да је постојала објективна вјероватноћа да би добит заиста настала. Како тужилац није поступио у складу са одредбом члана 7. ЗПП и није доказао основ и висину штете чију накнаду потражује, нижестепени судови су одбили тужбени захтјев тужиоца.

Основано ревидент указује да је погрешан закључак нижестепених судова да достављање тужиоцу обавјештења туженог о избору тужиоца за најповољнијег понуђача на лоту 5 не производи никакве правне посљедице, односно да не ствара права и обавезе између њих.

У конкретном случају ради се о јавном надметању, као основном начину набавке роба, услуга и радова према Закону о поступку набавке робе, услуга и уступању радова ("Службени гласник" РС бр. 21/01, у даљем тексту Закон) који је био на снази у вријеме јавног објављивања огласа од 06.12.2004. године у складу са чланом 56. Закона о јавним набавкама БиХ ("Службени гласник БиХ" број 49/04 и 19/05).

Према одредби члана 8. став 1. тачка 7. Закона о поступку набавке робе, услуга и уступању радова наручилац је дужан, поред осталог закључити уговор са изабраним понуђачем. Дакле, наведеном законском одредбом проиписана је

обавеза наручиоца да наконведеног поступка јавног надметања закључи уговор са изабраним понуђачем.

Поступак јавног надметања према одредбама наведеног закона је проведен када наручилац у складу са одредбом члана 27. став 1 и 2. Закона обавијести најповољнијег и остале понуђаче о извршеном избору, то јест да је прихваћена понуда најповољнијег понуђача, те протеклом рока за приговор (члан 48. став 1.). Уколико је понуђач, који је учествовао у поступку надметања изјавио приговор, наручилац је дужан одговорити на приговор у року од 8 дана, а у случају негативног одговора или непоступања наручиоца, понуђач може у складу са одредбама члана 49. Закона у року од 3 дана уложити жалбу Министарству ... Министарство је дужно у року од 15 дана од пријема жалбе донијети рјешење. Одредбама члана 48. и 49. Закона прописано је да приговор и жалба одгађају закључење уговора. Против рјешења Министарства може се покренути управни спор.

У конкретном случају утврђено је да је по приговору тужиоца тужени писменим одговором од 28.02.2005. године, обавијестио тужиоца да је изабран као најповољнији понуђач за лот 5, а да се послови лота 4 додјељују Т.1 Г. Према напријед наведеним законским одредбама, тужилац је имао могућност, уколико је сматрао да за то има основа, да у погледу избора најповољнијег понуђача за лот 4 изјави жалбу Министарству ... С обзиром да се законитост избора најповољнијег понуђача од стране наручиоца у поступку набавке робе, услуга и уступања радова оцјењује у управном поступку, судска заштита се може остваривати само по тужби у управном спору, а не у парници како то погрешно сматра ревидент.

Пошто је тужилац обавијештен да је изабран за најповољнијег понуђача на лоту 5, по протеклу рокова из члана 48. и уколико није било приговора, као ни жалби других понуђача у смислу члана 49. Закона, тужени је био дужан приступити закључењу уговора са тужиоцем у складу са чланом 8. тачка 7. Закона, а тужилац као најповољнији понуђач је имао право захтјевати закључење уговора.

Према одредби члана 183. Закона о облигационим односима ("Службени лист" СФРЈ бр. 27/78 до 57/89 и "Службени гласник" РС бр. 17/93, 3/96 и 39/03, у даљем тексту: ЗОО), лице које је по закону обавезно да закључи неки уговор дужно је да накнади штету, ако на захтјев заинтересованог лица без одлагања не закључи тај уговор. Дакле, када постоји законска обавеза одређених лица да закључе одређени уговор, онда заинтересовано лице може захтјевати да се такав уговор без одлагања закључи. Уколико лице које је обавезно, без одлагања не закључи такав уговор, оно је дужно да накнади штету заинтересованом лицу према општим правилима о накнади штете због неиспуњења обавезе из члана 262. ЗОО.

Тужилац у овој парници није ни тврдио, па ни понудио доказе што је био дужан у складу са чланом 7. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, бр. 58/03, 85/03, 74/05 и 63/07, даље ЗПП), да на одлуку о његовом избору за најповољнијег понуђача није било приговора, односно жалби других понуђача, те да је наконведеног поступка јавног надметања за додјелу текућег одржавања на лоту 5, као изабрани најповољнији понуђач, захтјевао од туженог да без одлагања са њим закључи уговор о набавци, па нису испуњени услови из

члана 193. ЗОО за постојање основа одговорности за евентуалну штету на страни туженог. Из ових разлога, чињенице да је тужена поништила поступак избора најповољнијег понуђача на лоту 5 дана 18.4.2005. године и поново објавила јавни оглас за извођење тих радова 28.4.2005. године, нису од утицаја на исход овога спора. Из наведених разлога на страни туженог нема основа за накнаду штете тужиоцу, па нижестепени судови нису погријешили када су његов тужбени захтјев у цијелости одбили.

Потребно је напоменути да је правилан закључак другостепеног суда да тужилац није изнио ни чињенице на којим заснива висину штете коју потражује тужбеним захтјевом, нити понудио доказе за утврђивање тих чињеница, како то налаже одредба члана 7. ЗПП. Стога, и под претпоставком да је утврђена одговорност туженог за штету због незакључивања уговора који је по закону био дужан да закључи, што тужилац у овом поступку није доказао, висину штете коју би тужилац претрпио не би представљала цијена радова који би били изведени по том уговору, како погрешно сматра ревидент. Ово стога, што би тужилац, у извршењу своје обавезе из уговора који није закључен имао и трошкове, па би се штета састојала само у добитку који би се могао основано очекивати према редовном току ствари или посебним околностима, у складу са чланом 189. став 3. ЗОО закључивањем и извршењем уговора.

Према томе, када је сам тужилац пропустио да предузме потребне, законом прописане радње ради остваривња својих права, нема мјеста позивању тужиоца на повреду права на правично суђење из члана 6. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода, па је и овај приговор ревизије неоснован.

Из изложеног произлази да ревизија туженог није основана, па је примјеном одредбе члана 248. ЗПП одлучено као у изреци.

Предсједник вијећа
Петар Бајић

За тачност отправка овјерава
Руководилац судске писарнице
Амила Подрашчић